

ਐਸ. ਐਸ. ਸਾਰੋਂ ਜੋ

ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ - ਮੁਦਈ / ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਜਵਾਬਦਾਰ

FAO ਨੰ. 1989 ਦੇ 160/ਐੱਮ

20 ਨਵੰਬਰ, 2002

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 - S.13 - ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ 17 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਪਤਨੀ, ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ - ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ - ਕੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ - ਫਤਿਹਾ ਗਿਆ, ਹਾਂ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ — ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ — ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ — ਪਤਨੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ — ਪਤਨੀ ਦਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਝੂਠਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪੈਰਾ 12)

ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਹ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇਵੇਗਾ।

(ਪਾਰਾ 17 ਅਤੇ 22)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਨ.ਐਸ.ਰਾਪੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁ

ਡੀ.ਖੰਨਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ

5.5. ਸਰੋਂ, ਜੋ

(1) ਇਹ ਅਪੀਲ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ 27 ਸਤੰਬਰ, 1980 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਇੱਥੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (ਬੇੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਪਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 29 ਜੁਲਾਈ 1988 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਦੀਪੁਰ, ਥਾਣਾ ਘੁਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 17 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਪਿਰਾਂ ਕਰੀਬ ਸੱਤ ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਨੂਰਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਪਿਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਪਿਰਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਜੁਝਾਰ ਨਗਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 1981 ਤੱਕ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹੀਆਂ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ, ਤਾਅਨੇਬਾਜ਼ੀ, ਬਦਸਲੂਕੀ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਦਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਟਿਆਲੇ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੋ ਮੱਝਾਂ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਲਈਆਂ ਸਨ, ਨਾਲ ਡੇਅਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕਦੇ ਵੀ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਹੰਗਾਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ 30-35 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਖਾਣਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੂਨ, 1981 ਵਿੱਚ ਜੁਝਾਰ ਨਗਰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਇੱਕ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਾਈਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ, 1983 ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਢਾਕਾ ਕਾਲੋਨੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨੂਰਪੁਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਿਲਿਆ। ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਮਾਮੂਲੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਦਿਨ ਕੱਟ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਰਖਾਸਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੇਰ ਰਾਤ ਕੁਝ 8-9 ਨਿਹੰਗਾਂ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰੀ-ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਬੁਰਛਾ ਮਾਰਿਆ, ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਡੰਡੇ ਸੁੱਟੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

(3) ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਤੱਥ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਪਿੰਡ ਨੂਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਲਗਭਗ 9 ਸਾਲ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਜੂਨ, 1988 ਤੱਕ, ਭਾਵ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਰਹੀਆਂ। ਕੁੱਟਮਾਰ, ਤਾਅਨੇ-ਮਿਹਣੇ, ਬਦਸਲੂਕੀ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਕਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਮਕਾਨ ਪਿੰਡ ਨੂਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਔਰਤ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਘਰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਲੜਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 16 ਸਾਲ ਅਤੇ 14 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਹੰਗ ਸਿੱਖ ਹੈ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਸਾਲੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ

ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਸਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। T1 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 8/9 ਨਿਹੰਗਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਿਆ। T1 ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਲੱਕੜ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਬਰਛਾ ਮਾਰਿਆ, ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਬੱਲੇ ਸੁੱਟੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੀ 1 ਉਸ 'ਤੇ ਤਿਆਗ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:-

1. ਕੀ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਏ.
2. ਕੀ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਏ.
3. ਰਾਹਤ.

(4) ਟੀ 1 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ, - ਆਪਣੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 27 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(5) ਮੈਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਸ੍ਰੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਗਲਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

ਤੱਥ . ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਹਨ।

ਵੀ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ) ਜੋ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਜੀਜਾ (ਸੈਂਡੂ) ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇਗਾ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(7) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੱਖ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਜੈਸ਼ੀ ਮੋਹਨ ਓਟਾਵਨੇਕਰ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨ ਗੋਵਿੰਦ ਓਟਾਵਨੇਕਰ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਮਲਾ ਲਧਾਖੀ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲਦਕਾਨੀ (2)।

(8) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਡੀ. ਖੰਨਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ। ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਅਰਥਾਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾਸਾ ਸਿੰਘ, ਡੀਡਬਲਯੂ-2, ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤੀ ਲਈ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(9) ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ।

(10) ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤੀ ਲਈ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ। RW-1 ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸਦੀ ਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੀਵਨ ਨਗਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

- (1) 1987 HLR 395
- (2) ਏਆਈਆਰ 1996 ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 86

ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਉਸਦੇ ਜਵਾਈ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਰਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦੇ ਜ਼ਿਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਰਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ, ਆਰਡਰਬਲਜੂ-1 ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਢੱਕਾ ਕਲੋਨੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੂਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਈ ਅਫੀਮ ਦੇ ਆਦੀ ਸਨ।

(11) ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਸਾ ਸਿੰਘ RW2 ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਹ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਜਵਾਈ ਦੇ ਇਕ ਭਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਮਕਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਲੰਬੀ ਜ਼ਿਰਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ।

(12) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਕ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਝੂਠਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। *ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਕਮਲੇਸ਼ (3)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ:-

"ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਤਫਸੀਲ ਦੋਸ਼ ਹੈ

ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ

ਇਸ ਤੋਂ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਗਣਿਤਿਕ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ

ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੂਠਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੱਚਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਪੈਰਾਥੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੁਢਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਦਾ ਝੂਠ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਬਣ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ.. ” (ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ)

(13) ਪਾਰਸ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ, (ਸੁਪੈਰਾ) ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਪਰਸ ਰਾਮ (4) ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਆਦ; 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੀ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਝੂਠਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਸੀ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤੱਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ipso ਫੈਕਟੋ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੀੜਤ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਾਰਥਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ :-

"ਤਲਾਕ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਪਸੋ ਫੈਕਟੋ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ 5' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ 'ਬੇਰਹਿਮੀ 5' ਸੀ। ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਨ, ਅੰਗ ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਵਾਜਬ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 1976 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਲਾਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਸਤਾਨ ਬਨਾਮ ਦਾਸਤਾਨ ਏਆਈਆਰ 1975 ਐਸਸੀ 1534 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 1976 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਮਨੋਚਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਸੁਕਾ ਮਨੋਚਾ 1983 Cur.LJ (Civ & Cri.) 134, SP ਗੋਇਲ, ਜੇ, ਮਦਨ ਲਾਈ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸੰਤੋਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, 1980 ਹਿੰਦੂ ਐਲਆਰ 441 (ਬੋਮ) ਨੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ।

(14) ਵੀ . ਭਗਤ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੀ. ਭਗਤ (5) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਭਗਤ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੀ. ਭਗਤ (5) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਇਲਾਜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਭੁਲੇਖੇ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ

ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਤਾਜ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਗਲਾਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ. ਭਗਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਾਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਰਾਸ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਤਲਾਕ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਾਂਚ

(15) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1)(ia) ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਵਹਾਰ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਧਿਰ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਸਮੇਂ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ, ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ, ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ। ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸੀ। ਜੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਹੈ ਉਹ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਲਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ *ਜੀ.ਵੀ.ਐਨ. ਕਾਮੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ* ਬਨਾਮ *ਜੀ. ਜਥਿਲੀ (6)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜ, ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

(16) ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਇੱਕ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਕਾਲਤਨਾਮੇ 'ਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਚੱਲਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚ ਕੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਪਤੀ ਹੈ ਜੋ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪੋਡੋਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪੋਡੋਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

(17) ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਨੇ 15 ਨਵੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਹੁ. 150 pm ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਪੋਡੋਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਰੁਪਏ 200 ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਖ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਕਮਰਿਆਂ ਦਾ ਮਕਾਨ ਬਣਵਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ

ਇਹ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਮਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਹ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਵਿਤਰੀ ਪਾਂਡੇ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦਰ ਪਾਂਡੇ (7) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਤਲਾਕ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਕਿੱਥੇ ਆਪਣਾ ਗਲਤ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿ ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਵਿਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਭੰਗ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਅਦਾਲਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 23(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੂਲ ਇਕਾਈ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਜ਼ਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(18) ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ - ਪਤੀ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(19) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜੈਸ਼ੀ ਮੋਹਨ ਓਟਾਵਨੋਕਰ (ਸੁਪੈਰਾ) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ। ਵਿਮਲਾ ਲਧਕਨੀ (ਸੁਪੈਰਾ) ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੈਸ਼ੀ ਮੋਹਨ ਓਟਾਵਨੋਕਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਰੀਰਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ। ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਨਯੋਗ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਚੰਗੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ।

(20) ਵਿਮਲਾ ਲਧਕਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਲਈ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਗਲਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

(21) ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਤੀ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਜਾਂ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਵਿਤਰੀ ਪਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 5

ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(22) c ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰੈਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਐਸ.ਐਸ.ਸਾਰੋਂ ਜੇ

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ- ਜਵਾਬਦਾਤਾ

CrI. 1908 ਦਾ ਐਮ. ਨੰਬਰ 11536/ਐਮ

20 ਨਵੰਬਰ, 2002

ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1954 - ਐੱਸ. 16, 19(2)(a)(ii) ਅਤੇ (b)-ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਨਿਯਮ, 1955 - Rls. 12—A ਅਤੇ 32—ਸੀਲਬੰਦ ਪੈਕੇਟਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਨਿਰਮਿਤ/ਪੈਕਿੰਗ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ/ਪੈਕਿੰਗ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—R1 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਚੂਨ ਡੀਲਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ। 32(f)—ਨਮੂਨਾ ਮਿਲਾਵਟੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ — ਡੀਲਰ ਸੀਲਬੰਦ ਪੈਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ — 32(f) ਅਧੀਨ ਲੋੜ

ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਬਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀ ਹੈ — ਡੀਲਰ 19(2)(a) (ii) ਅਤੇ (b) - ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਡੀਲਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਐਕਟ ਦੇ 19(2)(a)(ii) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ/ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਮਰੀਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਕੇਟ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 32(f) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਮਿਲਾਵਟੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟਾਟਾ ਚਾਹ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਬਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਕੇਟ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ/ਪੈਕਿੰਗ ਦੇ ਮਰੀਨੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਖਲਾ ਹੈ